

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/12/2019
Identifikačné číslo spisu:	2118010027
Dátum vydania rozhodnutia:	12.06.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:2118010027.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Micháлика a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského, na neverejnom zasadnutí konanom 12. júna 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného U. A., pre zločin lúpeže vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák., o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 4. septembra 2018, sp. zn. 6To/65/2018, podľa § 381 Tr. por., takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného U. A. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava rozsudkom zo 17. mája 2018, sp. zn. 9T/1/2018 (ďalej len „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“), uznal obvineného U. A. (ďalej len obvinený) za vinného zo zločinu lúpeže vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa 1. augusta 2017 v presne nezistenom čase po 20.30 hod. v meste Trnava na ulici Mikovíniho, pri zbernom dvore, po predchádzajúcej vzájomnej dohode s obvineným R. Q. (vylúčený na samostatné konanie) odzadu napadli poškodeného R. Q. s úmyslom zmocniť sa jeho vecí tým spôsobom, že R. Q. ho najprv udrel drevenou nohou zo stola hranatého tvaru, o celkovej dĺžke 60 cm, do zadnej časti hlavy, a keď sa R. Q. otočil, tak mu obvinený U. A. strhol z pleca čiernu koženú tašku zn. Lasocki, v ktorej sa nachádzali tablet zn. ASUS ZenPad 8.0 model 024 (Z380KL), veci a listiny súvisiace s podnikateľskou činnosťou poškodeného, pero a pentelka zn. PARKER, pánska peňaženka zn. GABAARA s osobnými dokladmi, platobná karta Slovenskej sporiteľne, kreditná karta, vojenská knižka, všetky doklady na meno R. Q. a finančná hotovosť v sume 1 100 €, pričom túto tašku sa snažil R. Q. udržať, no následne dostal od obvineného R. Q. druhý úder opäť drevenou nohou zo stola hranatého tvaru do oblasti hlavy, po ktorom sa ju obvinenému U. A. podarilo z rúk R. Q. vytrhnúť a následne obaja obvinení z miesta činu utiekli na neznáme miesto, čím uvedeným spoločným konaním spôsobili poškodenému R. Q. škodu na majetku vo výške 1 450 € a zranenia ako otras mozgu, tržnú ranu v temennej oblasti hlavy, tržnú ranu v záhlavovej oblasti hlavy vpravo a pomliaždenie ramena vpravo, ktoré si vyžiadali hospitalizáciu, lekárske

ošetrenie a liečenie v celkovej dĺžke minimálne 2 (dva) týždne.

Obvinenému bol za to podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 37 písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák., uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 8 mesiacov, pre výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Okresný súd zároveň podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému povinnosť spoločne a nerozdielne s R. Q., nahradiť poškodenému škodu vo výške 1 180 €. So zvyškom nároku na náhradu škody súd podľa § 288 ods. 2 Tr. por. odkázal poškodeného na civilný proces.

Krajský súd v Trnave uznesením zo 4. septembra 2018, sp. zn. 6To/65/2018 (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), postupom podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obvineného.

Obvinený napadol uznesenie krajského súdu ako aj jemu predchádzajúce konanie, dovolaním z 15. novembra 2018, uplatňujúc dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/, písm. i/ Tr. por.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený odvodzuje od arbitrárnosti oboch napadnutých rozhodnutí. V tejto súvislosti uvádza, že vo veci konajúce súdy sa nedostatočne vysporiadali s argumentáciou obhajoby, neprihliadli na všetky jej argumenty - ignorovali ich. Pritom ide o argumentáciu týkajúcu sa posúdenia viny, uloženia trestu a tiež potreby zmeny právnej kvalifikácie. Súdy vo svojich rozhodnutiach neuviedli, akými okolnosťami boli vedené pri rozhodovaní, aká je vzájomná súvislosť medzi vykonanými dôkazmi a vinou obvineného, akými právnymi úvahami sa spravovali, keď posudzovali dokázané skutočnosti. Toto pochybenie je o to výraznejšie, že obvinenému bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. Ako v tejto súvislosti uvádza obvinený, tam, kde bolo potrebné sa dôslednejšie vysporiadať s dôkaznou situáciou, súdy len vo všeobecnosti odkázali na výpoveď poškodeného, ktorú nadradili všetkým ostatným dôkazom. Obvinený orgánom činným v trestnom konaní a súdom vytkol, že dotvárali skutkový dej, aby korešpondoval s právnou kvalifikáciou skutku uvedenou v obžalobe, pričom prezentovaný priebeh skutkového deja nebol potvrdený žiadnym z vykonaných dôkazov.

Konajúce súdy, pokiaľ ide o samotnú výpoveď obvineného, neuviedli, aké konkrétne rozpory sa vyskytli v jeho výpovedi. Ak súd uviedol, že tieto rozpory sa týkali jeho výpovede z prípravného konania a hlavného pojednávania, vrátane výpovedí iných svedkov, potom súd neuviedol, ktorú výpoveď z prípravného konania mal na mysli, aby bolo možné overiť procesnú použiteľnosť výpovede. Súd neuviedol ani to, ktorých svedkov mal v tomto smere na mysli. Súd zároveň patrične nezdôvodnil, čo ho viedlo k záveru, že obvinený v záujme miernejšej právnej kvalifikácie prispôsobuje priebeh skutkového deja.

Pokiaľ ide o výpoveď poškodeného, obvinený konajúcim súdom vytkol, že neuviedli, na základe čoho považujú jeho výpoveď za vierohodnú. Okrem irelevantného odborného vyjadrenia súd neoznačil žiaden ďalší konkrétny dôkaz podporujúci výpoveď poškodeného. Súdy nevysvetlili, ako dospeli k záveru, že ovplyvnenie alkoholom nemalo na poškodeného podstatný vplyv. V tomto ohľade nevykonali žiadne dokazovanie. Toto ovplyvnenie pritom vôbec nebolo zanedbateľné, keďže ešte deň po skutku bola poškodenému nameraná hodnota 0,68 mg/l alkoholu v krvi, teda 1,42 promile. Neobstojí preto tvrdenie poškodeného, že večer pred skutkom vypil 3 pollitrové víne striky. Z toho zrejme, že minimálne v tejto veci klamal, čo indikuje jeho nevierohodnosť, a to aj s ohľadom na jeho výpoveď z prípravného konania. Obvinený v tejto súvislosti poukázal i na tú skutočnosť, že poškodený nebol schopný opoznať svedkyňu S. L..

Namietané pochybenia podľa obvineného nezhojil ani krajský súd. Keďže v priebehu konania sa nikto podrobne nevyjadroval k časovému priebehu skutkového deja, nie je zrejme, na základe čoho odvolací súd konštatoval, že obvinený okamžite po útoku Q. odňal tašku poškodenému. Zároveň nie je zrejme, na základe akých právnych úvah súd jednoznačne konštatoval, že nešlo o neočakávané vytrhnutie tašky. Súd bol tiež povinný zdôvodniť, na základe čoho dospel k záveru, že s Q. boli vopred dohodnutí na priebehu skutkového deja. Obvinený ďalej poukázal na tú okolnosť, že od samotného začiatku konania

popiera, že by obsahom ukradnutej tašky bola hotovosť vo výške 1 100 €. Táto suma bola ustálená len na základe výpovede poškodeného. Obvinený nesúhlasí s konštatovaním súdu, že je nedôveryhodnou osobou. Skutočnosť, že prišiel viackrát do rozporu so zákonom, ho nemôže automaticky diskvalifikovať bez pristúpenia konkrétnych dôkazov. Súd zároveň pri absencii odsúdení za trestnú činnosť nemohol považovať poškodeného za dôveryhodného. Obvinený v tejto súvislosti dôvodí, že prisahu svedka nemožno nadradiť nad ostatné skutočnosti. Dôveryhodnosť poškodeného je znížená už pozitívom väčšieho množstva alkoholu.

Porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom obvinený v predložennom dovolaní odvodzuje aj z odmietnutia vykonať dôkazy, ktoré boli potrebné na zabezpečenie náležitého objasnenia veci. Ide o znalecké dokazovanie z odboru psychológie vo vzťahu k obvinenému, poškodenému a svedkovi Q., a síce za účelom posúdenia vierohodnosti týchto osôb. Prostredníctvom vhodného dôkazného prostriedku mal súd zároveň zisťovať, aký vplyv mal požitý alkohol na poškodeného a jeho vnímanie priebehu skutkového deja.

Podľa názoru obvineného mali konajúce súdy prihliadnuť aj na tú skutočnosť, že trestné stíhanie bolo v tejto veci vedené voči obvinenému samostatne, bez spolupáchateľa R. Q., ktorý bol vylúčený na samostatné konanie, pričom na takýto postup neboli splnené zákonné podmienky. Menovaný tak bol vo svojej veci vypočutý ako obvinený a v tejto veci v pozícii svedka.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je podľa obvineného daný tým, že konajúce súdy pri ukladaní trestu postupovali podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 37 písm. m/ a § 38 ods. 4 Tr. zák., čím došlo k uloženiu trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Uvedené súvisí najmä s nesprávnou právnou kvalifikáciou skutku. Orgány činné v trestnom konaní podľa obvineného v danej veci postupovali metódou tzv. účelového nadkvalifikovania skutku.

Podľa názoru obvineného skutok, za ktorý bol uznaný za vinného, nebol v skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty zločinu lúpeže. U tohto trestného činu sa vyžaduje úmysel ako subjektívna stránka trestného činu, pričom v priebehu vykonaného dokazovania nevyšli najavo skutočnosti, ktoré by bez akýchkoľvek pochybností svedčili pre záver, že bola naplnená subjektívna stránka smerujúca k spáchaniu trestného činu lúpeže. Úmyselné konanie páchateľa malo byť podľa mienky obvineného súčasťou opisu skutku v skutkovej vete rozsudku prvého stupňa. Táto skutočnosť pritom musí vyplývať z vykonaného dokazovania. V posudzovanom prípade nedošlo k skutkovému vymedzeniu objektívnej a subjektívnej stránky zločinu lúpeže.

Z argumentácie súdu prvého stupňa, ktorú prevzal krajský súd, nie je podľa obvineného zrejmé, na základe akých konkrétnych skutočností a dôkazov dospeli súdy k záveru, že medzi osobou obvineného a svedkom Q. existuje vzájomná dohoda na spôsobe spáchania skutku. Vo vzťahu k tejto otázke totiž nebolo vykonané žiadne dokazovanie. V konaní absentujú akékoľvek dôkazy, ktoré by preukazovali miesto, čas a spôsob, ako malo dôjsť k zločinu lúpeže. Obvinený od samého počiatku popiera, že by sa so svedkom Q. vopred dohodol na spáchaní trestného činu lúpeže. Obvinený nemal žiadnu vedomosť, že by mal menovaný svedok pri sebe palicu po dlhší čas, resp. nemal žiadnu možnosť ovplyvniť jeho konanie. Práve naopak, z konania obvineného je zrejmé, že jeho vedomostná a vôľová zložka smerovala výlučne ku krádeži tašky poškodeného. Obvinený je toho názoru, že svojim konaním naplnil všetky znaky prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c/ Tr. zák., avšak konajúce súdy sa s touto verziou vysporiadali len veľmi povrchné.

Obvinený ďalej uviedol, že zo žiadneho z vykonaných dôkazov nevyplýva, že by svojim konaním použil fyzickú silu na prekonanie alebo zamedzenie kladeného odporu poškodeného. V tejto súvislosti obvinený dodal, že tašku poškodenému strhol predtým, ako sa svedok Q. dopustil násilia voči poškodenému. Opak, až na výpoveď samotného poškodeného, nevyplýva zo žiadneho dôkazu. Relevancia výpovede poškodeného je spochybnená z dôvodu už spomínaného požitia väčšieho množstva alkoholu.

Konajúcim súdom obvinený ďalej vytkol aj to, že v jeho prípade nezohľadnili existenciu poľahčujúcej

okolnosti podľa § 36 písm. c/ Tr. zák. Totiž v čase spáchania skutku obvinený trpel diagnózou - mentálnou retardáciou, ktorú mal diagnostikovanú od detstva. Týmto sa však súdy vôbec nezaoberali, keďže nezisťovali vplyv ochorenia obvineného na spáchanie skutku. Ak by súdy zohľadnili označenú poľahčujúcu okolnosť, potom by celkom iste nemohli aplikovať ustanovenie § 38 ods. 4 Tr. zák. Uložený trest je podľa obvineného potrebné vyhodnotiť ako neprimeraný, vychádzajúci z nesprávneho posúdenia veci, a to predovšetkým právnej kvalifikácie.

Naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený odvodzuje od okolností, ktoré uviedol v súvislosti s predchádzajúcimi dovolacími dôvodmi. Z týchto vyplýva, že súdy sa nevysporiadali so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. V tejto veci neexistovali žiadne priame dôkazy s výnimkou výpovede poškodeného, pričom rozhodnutie o vine nemôže byť založené výlučne na výpovedi jediného svedka - poškodeného. Výpoveď poškodeného navyše nemožno označiť za jasnú, logickú, zrozumiteľnú, presvedčivú, vierohodnú a nespochybniteľnú.

Obvinený opätovne uviedol, že výška spôsobenej škody nebola v konaní riadne preukázaná. Suma 1 100 € bola ustálená len na základe výpovede poškodeného. Okresný súd zároveň pochybil, keď obvineného zaviazal k náhrade tejto škody spoločne a nerozdielne so svedkom R. Q., keďže tento v predmetnom konaní vystupoval ako svedok a nie obžalovaný. Týmto postupom súd prejedlikoval vinu svedka Q.

Záverom obvinený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) navrhol, aby podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/, písm. i/ Tr. por. vo vzťahu k porušeniu čl. 6 ods. 1 Dohovoru a § 319 Tr. por. a zrušil rozsudok okresného súdu i uznesenie krajského súdu a aby podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal príslušnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Negatívne vyjadrenie k podanému dovolaniu uviedla Okresná prokuratúra Trnava podaním, ktoré bolo prvostupňovému súdu doručené dňa 17. januára 2019.

Uviedla v ňom, že právo obvineného na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nebolo žiadnym spôsobom porušené, pričom vo veci konajúce súdy sa vo svojich rozhodnutiach riadne a dostatočným spôsobom vysporiadali so všetkými namietanými skutočnosťami. Pokiaľ ide o dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h/, písm. i/ Tr. por., zastáva jednoznačný názor, že nielen okresný, ale aj krajský súd rozhodol bez akýchkoľvek pochybností zákonným spôsobom a na základe riadne zisteného skutkového stavu veci, ktorý v súhrne vykazuje všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu lúpeže vo forme spolupáchateľstva podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. Rozhodnutia oboch súdov sú založené na správnom právnom posúdení zisteného skutku, pričom okresný súd pri rozhodovaní a následnom ukladaní trestu u obvineného správne vyhodnotil pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, a teda správne aplikoval príslušné ustanovenia Trestného zákona. Súdom uložený trest je zákonný, dôvodný a primeraný. Poukazovanie obvineného na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. c/ Tr. zák. až v podanom dovolaní treba z jeho strany považovať za účelové, v snahe dosiahnuť uloženie nižšieho trestu. Navyše, na zohľadnenie tejto poľahčujúcej okolnosti neboli pri ukladaní trestu u obvineného splnené žiadne podmienky.

S ohľadom na uvedené, Okresná prokuratúra Trnava navrhla odmietnuť dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd ako súd dovolací podľa § 377 Tr. por. v zmysle povinnosti vyplývajúcej mu z § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie obvineného a nezistil taký dôvod, pre ktorý by ho bolo nevyhnutné odmietnuť z formálnych dôvodov uvedených v § 382 písm. a/, písm. b/ alebo písm. d/ až písm. f/ Tr. por. Na strane druhej však najvyšší súd dospel k zrejmemu záveru, že v dovolaní obvineného absentujú dôvody uvedené v § 371 ods. 1 Tr. por., a preto ho postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodné odmietol.

Úvodom najvyšší súd upozorňuje, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania v zmysle § 374

ods. 1, ods. 2 Tr. por. sa netýka formálno-právneho uplatnenia niektorého (či viacerých) z dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 až ods. 3 Tr. por., ale vecných chýb, ktoré dovolateľ v podaní namieta (viď R 120/2012). V súlade s uvedeným tak zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania znáša výlučne dovolateľ, ktorý svojim podaním určuje mantinely prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu. To znamená, že najvyšší súd nebude preberať jeho aktivitu a iniciatívne zisťovať ďalšie (v dovolaní neuvedené) chyby napadnutého rozhodnutia alebo aj jemu predchádzajúceho konania, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov taxatívne uvedených v § 371 Tr. por.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. *expressis verbis* predpokladá zásadné porušenie práva na obhajobu. Ak teda vytýkané pochybenie svojou intenzitou túto mieru nedosahuje, potom súčasne nemôže ísť ani o účinne uplatniteľnú dovolaciu námietku. Právna prax ustálila, že zásadné porušenie práva na obhajobu zakladá predovšetkým nedodržanie zákonnej požiadavky po povinnej obhajobe v zmysle § 37 a § 38 Tr. por. Výnimočne môže k naplneniu rozoberaného dovolacieho dôvodu dôjsť aj v dôsledku pochybenia orgánov činných v trestnom konaní a súdov, spočívajúcim v odňatí alebo znemožnení riadneho uplatnenia procesných práv obvineného (viď napr. R 116/2014).

Najvyšší súd sa podrobne oboznámil s obsahom predloženého spisového materiálu a zistil, že podstata uplatnených námietok obvineného, ním podradených pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., predstavuje jednak obvineného nesúhlas s rozsahom vykonaného dokazovania, avšak predovšetkým nesúhlas so skutkovými a právnymi závermi, ku ktorým dospeli vo veci konajúce súdy. Z podstaty dovolateľom uplatnených námietok vyplýva, že tento síce formálne namieta arbitrárnosť oboch napadnutých rozhodnutí, avšak v skutočnosti prehodnocuje súdom prijatú dôkaznú situáciu, opakujúc pritom argumentáciu použitú v predchádzajúcich štádiách konania.

V kontexte uvedeného považuje najvyšší súd za dôležité najskôr pripomenúť, že obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10, ods. 11 Tr. por., ako aj vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por. nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom (porovnaj s R 7/2011, R 14/2015). Pre zisťovanie skutkového stavu veci a hodnotenie dôkazov platia v trestnom konaní zákonom stanovené pravidlá, podľa ktorých je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok pritom nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. V tomto ohľade platí výlučne zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania nemôže opätovne prehodnocovať vykonané dôkazy podľa predstáv dovolateľa (tzv. skutkové námietky), pretože takéto oprávnenie mu zo zákona nevyplyva. Uvedený záver platí natoľko silne, že ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (R 14/2015).

Vychádzajúc z uvedeného, povahu pre dovolanie neprípustných námietok (ak dovolací súd koná na podklade dovolania obvineného či generálneho prokurátora podľa § 369 ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. por.), tvorí vyjadrenie obvineného, že vo veci konajúce súdy nemohli nadradiť výpoveď poškodeného všetkým ostatným dôkazom; že priebeh skutkového deja nebol potvrdený žiadnym z vykonaných dôkazov; že odborné vyjadrenie dokumentujúce zranenie poškodeného je irelevantným dôkazom; že výpoveď poškodeného indikuje jeho nevierohodnosť; že z rozdelenia časti ukradnutej hotovosti nemožno vyvodiť záver o spolupáchateľstve; že okresný súd nesprávne vyhodnotil otázku vierohodnosti jednotlivých svedkov, vrátane poškodeného ako aj jeho samotného. Vo všetkých týchto prípadoch obvinený svojimi námietkami nespochybňuje arbitrárnosť napadnutých rozhodnutí, ale vlastným hodnotením dôkaznej situácie nahrádza závery súdu, prehodnocuje ich.

Bez právnej relevancie z hľadiska tohto dovolacieho konania treba označiť aj námietku vťahujúcu sa na rozsah vykonaného dokazovania. V tomto smere treba poukázať na zhodné vyhlásenie obvineného a jeho obhajkyne učené na hlavnom pojednávaní dňa 15. mája 2018, kde títo uviedli, že nemajú návrhy na

doplnenie dokazovania. Okresný súd následne postupom podľa § 274 ods. 1 Tr. por. vyhlásil dokazovanie za skončené a dal priestor pre záverečné reči (č. l. 442). Obvinený sa následne vykonania znaleckého skúmania z odboru psychológie a použitia vhodného dôkazného prostriedku na zistenie vplyvu požitia alkoholu domáhal v rámci podaného odvolania, s ktorým sa krajský súd oboznámil na verejnom zasadnutí konanom dňa 4. septembra 2018. Zo zápisnice o tomto úkone vyplýva, že procesné strany nemali žiadne pripomienky k zreferovaniu veci predsedom senátu a nežiadali referát v žiadnom smere doplniť (č. l. 488). Krajský súd po prednesení konečných návrhov strán podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obvineného. K rozsahu vykonaného dokazovania sa odvolací súd vyjadril vo svojom uznesení tým spôsobom, že okresný súd správne zistil skutkový stav veci, vykonal úplné dokazovanie, pričom neexistuje žiaden relevantný dôkaz, ktorý by nebol v napadnutom konaní vykonaný.

Z uvedeného popisu vyplýva, že o návrhoch obvineného na doplnenie dokazovania bolo rozhodnuté na oboch stupňoch súdov. Okresný súd rešpektoval záverečný prejav vôle strán, ktoré nemali žiadne návrhy na doplnenie dokazovania (k tomu viď R 116/2014). Odvolací súd samostatné dokazovanie v tejto trestnej veci nevykonával a k dôkaznej situácii sa patričným spôsobom vyjadril v odôvodnení svojho rozhodnutia. Uvedeným postupom boli aj v zmysle judikatúry najvyššieho súdu zachované obhajovacie práva obvineného (k tomu viď R 43/2018).

Predmetnou námietkou týkajúcou sa rozsahu dokazovania sa dovolací súd zaoberal výlučne z procesnoprávnej roviny, nakoľko aj v tomto prípade nie je oprávnený prehodnocovať vecné dôvody, pre ktoré nižšie súdy nevyhoveli návrhu strany na doplnenie dokazovania, a to z dôvodu zákonnej prekážky vyplývajúcej z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Pokiaľ ide o samotnú námietku atakujúcu kvalitu odôvodnení dotknutých rozhodnutí, k tomu najvyšší súd úvodom poukazuje na skutočnosť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003, sp. zn. IV. 115/03, publikované v zbierke pod č. 313/2004). Citované zodpovedá aj zneniu ustanovenia § 168 ods. 1 Tr. por., ktoré z hľadiska koncepcie rozhodnutia výslovne požaduje atribút stručnosti.

V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani ustanovenie § 371 ods. 7 Tr. por., v zmysle ktorého dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Rešpektujúc citované, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. môže byť daný len pre zásadné porušenie obhajovacích práv, t. j. pre procesnoprávny nedostatok, ktorý nezahŕňa aj prípady nedostatku odôvodnenia súdneho rozhodnutia (porovnaj s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. marca 2009, sp. zn. III. ÚS 83/2009). Prijatému záveru svedčí najmä tá skutočnosť, že dovolací súd nie je oprávnený preskúmať vecnú správnosť skutkových zistení, ku ktorým dospeli nižšie konajúce súdy, ako už ostatne najvyšší súd uviedol vyššie.

Odhliadnuc od uvedeného, napadnuté rozhodnutia v preskúmvanej veci spĺňajú všetky parametre ustanovenia § 168 ods. 1 Tr. por. Okresný súd sa v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne a pre potreby trestného konania adekvátne (bez priestoru pre pochybnosti) vysporiadal so všetkými podstatnými okolnosťami, pričom na tieto vo svojom uznesení vhodne nadviazal aj krajský súd. Najvyšší súd len v stručnosti poznamenáva, že okresný súd osobitne vyložil, akým spôsobom ustálil priebeh skutku, a to konkrétne, ako ho opísal poškodený, ktorého výpoveď korešponduje s odborným vyjadrením. Konajúce súdy zároveň uviedli, že postupnosť konania páchatel'ov nasvedčuje o ich vzájomnej dohode o spáchaní trestného činu lúpeže (obvinený túto okolnosť namieta v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.). Nie je pravdou ani to, že by sa konajúce súdy vo svojich rozhodnutiach patrične nezaoberali otázkou dôveryhodnosti obvineného a ostatných svedkov. Osobitne krajský súd, nadväzujúc na odvolacie námietky obvineného, sa vo svojom uznesení

patričným spôsobom vysporiadal s otázkou, prečo v prejednávanej veci nemôže ísť o trestný čin krádeže.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je daný, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Naproti tomu obvinený v rozpore s citovaným znením dovolacieho dôvodu aj v tomto prípade vznáša námietky skutkovej povahy, ktoré sa v podstatnom rozsahu ani nedotýkajú výroku o treste, ale svojou podstatou napádajú právoplatný výrok o vine. Takým prípadom je aj námietka obvineného, ktorou uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby odvodzuje od nesprávnej právnej kvalifikácie skutku. V tomto prípade ide o samostatný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Najvyšší súd na margo absencie subjektívnej stránky v posudzovanom prípade, resp. jej nezistenia, uvádza, že ide o znak skutkovej podstaty trestného činu, ktorý sa síce týka psychiky páchatel'a, ale prejavuje sa navonok v spáchanom skutku a dokazuje sa rovnako ako objektívne znaky trestného činu (konanie, následok a príčinný vzťah). Namietanie jej nezistenia alebo nesprávneho zistenia v dôsledku nevykonania dokazovania alebo nesprávneho hodnotenia vykonaného dokazovania v dovolacom konaní predstavuje namietanie skutkových zistení a záverov, čo ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nepripúšťa (ZSP 40/2010).

Povahu skutkových námietok, ktoré prehodnocujú dôkaznú situáciu, obvinený podradil aj pod rozoberaný dovolací dôvod. Ide o jeho tvrdenie, že zo žiadneho dôkazu nevyplyva, že by na zamedzenie kladeného odporu použil fyzickú silu a že zo žiadneho relevantného dôkazu nevyplyva, že by z hľadiska skutkového deja najskôr došlo k úderu a až potom k odcudzeniu tašky poškodeného.

Naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. obvinený odvodzuje aj od nesprávneho pričítania príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m/ Tr. zák. a nezohľadnenia poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. c/ Tr. zák., in fine z dôvodu aplikácie § 38 ods. 4 Tr. zák.

Vo vzťahu k tejto námietke najvyšší súd uvádza, že aj otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Obvinený bol v tejto veci uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák., za čo Trestný zákon ukladá trest odňatia slobody v rozmedzí od 7 rokov do 12 rokov. Táto trestná sadzba bola s ohľadom na existenciu príťažujúcej okolnosti a absenciu poľahčujúcej okolnosti upravená postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 8 Tr. zák. na rozmedzie od 8 rokov a 8 mesiacov do 12 rokov, pričom obvinenému bol uložený trest na samej spodnej hranici takto upravenej sadzby, a teda v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Odvolací súd sa navyše na strane 22 uznesenia vyjadril aj k otázke posúdenia poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. c/ Tr. zák. u osoby obvineného.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený odvodzuje od svojej predchádzajúcej argumentácie. S touto sa dovolací súd vysporiadal v skoršej časti tohto rozhodnutia, a preto nepovažuje za potrebné ju duplicitne uvádzať aj na tomto mieste.

Napriek uvedenému však dovolací súd dodáva, že výhrada založená na spochybňovaní preukázania výšky škody je vo svojej podstate tiež skutkovou námietkou. Je prejavom nesúhlasu obvineného s hodnotením vykonaného dokazovania, a preto v tomto dovolacom konaní nemôže požívať žiadnu relevanciu.

Najvyšší súd pre úplnosť dodáva, že právna kvalifikácia stíhaného trestného činu ako zločinu lúpeže vo

forme spolupáchateľstva podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák., v plnej miere zodpovedá skutkovej vete rozsudku okresného súdu (zistenému skutku), keďže obvinený spoločným konaním proti inému použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci, pričom tohto konania sa dopustil so zbraňou (kvalifikačný znak). Zbraňou sa v zmysle § 122 ods. 2 Tr. zák. rozumie, ak z jednotlivého ustanovenia nevyplýva niečo iné, každá vec, ktorou možno urobiť útok proti telu dôraznejším. Takouto vecou treba nepochybne chápať aj drevenú nohu zo stola hranatého tvaru o celkovej dĺžke 60 centimetrov. Zo znenia skutku zároveň nevyplýva žiadna okolnosť, ktorá by vylučovala protiprávnosť činu či zánik trestnosti činu.

Oprávnenosť výsluchu R. Q., ako svedka v tomto konaní, bola krajským súdom vysvetlená na strane 22 uznesenia. Najvyšší súd k tomu dodáva, že trestná vec menovaného bola z dôvodu jeho úteku a zatajovania sa podľa § 21 ods. 1 Tr. por. vylúčená zo spoločného konania na samostatné konanie uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru z 11. decembra 2017, ČVS: ORP-1937/4-VYS-TT-2017 (č. l. 40). Relevantná judikatúra najvyššieho súdu v tomto smere zastáva stabilný názor, že osoba, ktorá bola pôvodne spoluobvinená a u ktorej procesné postavenie zaniklo vylúčením veci zo spoločného konania, prípadne skončením trestného stíhania v dôsledku jeho zastavenia alebo v dôsledku právoplatného rozsudku, sa vo veci proti bývalému spoluobvinenému vypočuje ako svedok (mutatis mutandis R 45/1978).

Na strane druhej, za dôvodnú treba označiť argumentáciu obvineného, týkajúcu sa výroku, ktorým okresný súd zaviazal k náhrade škody nielen obvineného, ale spoločne a nerozdielne s ním aj svedka R. Q..

Totíž Trestný poriadok neobsahuje ustanovenie, ktoré by súdu umožňovalo uložiť náhradu škody okrem obžalovaného aj iným „neobžalovaným“ osobám. Nakoľko o trestnej zodpovednosti R. Q. sa v tomto konaní nerozhodovalo, potom nebolo možné ho ani zaviazat' výrokom o náhrade škody. Pochybenie okresného súdu v tejto časti rozsudku treba jednoznačne vyhodnotiť ako postup extra legem. Odvolací súd z dôvodu absencie odvolania prokurátora či poškodeného túto nezákonnosť síce nemohol napraviť, keďže by tým porušil zásadu reformatio in peius, avšak na toto pochybenie mohol vo svojom rozhodnutí poukázať a nie konštatovať, že výrok o náhrade škody je zákonný a správny.

K náprave tohto stavu nemohol pristúpiť ani dovolací súd, keďže by tým zhoršil postavenie obvineného, nehľadiac na plynutie lehoty v prípade dovolania podávaného v neprospech obvineného podľa § 370 ods. 1 Tr. por.

Záverom, obvinený legitimitu podaného dovolania odvodzuje zo svojho neúspechu v odvolacom konaní. Obsah jednotlivých dovolacích námietok v podstate predstavuje reprodukciu jeho odvolacej argumentácie (čo ostatne obvinený sám priznáva na strane 2 dovolania). Obvinený sa tým domáha ďalšej riadnej opravnej inštancie, čo však zákon neumožňuje, keďže dovolanie v zmysle § 368 a nasl. Tr. por. slúži výlučne k náprave najzávažnejších pochybení, ktorých taxatívny výpočet je koncentrovaný v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por. (ak je dovolanie iniciované obvineným či generálnym prokurátorom).

Keďže z vyššie uvedených skutočností nevyplýva záver o splnení dovolacích dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por., najvyšší súd odmietol dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.